କାଳୀଚରଣ ମହାପାତ୍ର

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ

ଅଗଷ୍ଟ 4, 1998

[ଏମ୍. ଏମ୍. ପୁଞ୍ଛି, ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ଏବଂ କେ. ଟି. ଥୋମାସ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଫୌଜଦାରୀ ଆଇନ:

ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1988: ଧାରା 19, 13(2) ଏବଂ 13(1)(e) ।

ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ - ଘଟିତ ଅପରାଧ - ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯିଏ କି ବିଚାରଣ ବେଳେ ଆଉ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ନଥିଲେ - ଏହାର ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ - କୁହାଗଲା ଏପରି କି ଯଦି ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାରୁ ବିରତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି, ତେବେ ମଧ ସେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧ୍ୟ - ତେବେ ଯାହା ହେଉ, ବିନା ମଞ୍ଜୁରିରେ ମଧ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞାନ ନେଇପାରିବେ ଯଦି ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାରୁ ବିରତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି - କେବଳ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ଫୌଜଦାରୀ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅଧୀନରେ ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରି ନେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ- ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା 1973, ଧାରା 197 ।

ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ଆଇପିଏସ୍ ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସେ ସେବାରୁ ଅବସର ନେବା ପରେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, **1988**ର ଧାରା ଧାରା **13(2)** ସହିତ ପଠିତ ଧାରା **13(1)(e)** ଅଧୀନରେ ଏକ ଚାର୍ଜସିଟ୍ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଆଉ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ରହି ନ ଥିବାରୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଚଳେଇବା ଆଇନସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆପତ୍ତିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଖାରଜ କରିଦେଇଛନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଆବେଦନଟି କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, **1973** ର ଧାରା **197** ଅନୁସାରେ ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ହେଲେ ମଞ୍ଜୁରି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା ଏବଂ ଯେହେତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ "ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ" ଶବ୍ଦାବଳୀ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନାହିଁ, ତେଣୁ ଏହା ଅନୁସରଣ କରାଗଲା ଯେ ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଲେ: **1.1.** ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଯିଏ କି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିବାବେଳେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, **1988** ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଏକ ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି, ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞାନ ନେବା ସମୟରେ ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିଥା'ନ୍ତି, ତେବେ ଯାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **19** ରେ ପରିକଳ୍ପିତ ମଞ୍ଜୁରି ସହ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ

କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେତେବେଳକୁ ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାରୁ ବିରତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏ'ପରି କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରି ବିନା ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞାନ ନେଇପାରିବେ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଯିଏ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିବାବେଳେ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିଲେ, ଏହାର ବିଚାରଣ ସମୟରେ କିମ୍ବା ମକଦ୍ଦମା ବିଚାରଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ ସେ ସେବାରେ ରହିଥା'ନ୍ତୁ କିମ୍ବା ନ ରହିଥା'ନ୍ତୁ, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧ୍ୟତ ।

1.2. ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ଇଙ୍ଗିତ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ସେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବସର ନେବା ସମୟରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ଦାୟରୁ ଉଭାନ୍ ହୋଇଯିବ । ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ କରିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେ ତାଙ୍କ ପଦ ଛାଡିବା ପରେ ଏପରି କୌଣସି ଅପରାଧ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଲୋଡ଼ାଯାଉଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ ସ୍ଥିତିକୁ ନେଇଯିବ ଯେ କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ଅବସର ନେବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପଦ ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନସ୍ଥ ଅପରାଧ ଘଟାଇବେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଏହା ଅନୁସାରେ ଏଡ଼ାଇ ଦେଇପାରିବେ କିମ୍ବା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯିବ, ସେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାରକୁ ଲମ୍ବାଇ ଦେଇ ଖସି ପଳାଇ ଯାଇପାରିବେ ।

2. ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, **1973** ର ଧାରା **197** ରେ ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରି ପ୍ରୟୋଗ କରିବାରେ "ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଅଟନ୍ତି କିମ୍ବା ଥିଲେ" ଶବ୍ଦାବଳୀ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । **1973** ରେ ସଂହିତାର ଧାରା **197** ରେ ଏଭଳି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଣାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ମଞ୍ଜୁରି ସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **19** ର ଶବ୍ଦାବଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ କରିବାକୁ ସଂସଦ ଯଥେଷ୍ଟ ସତର୍କ ଥିଲା । ଏହାର କାରଣ ସ୍ପଷ୍ଟ । ସଂହିତାର ଧାରା **197** ରେ ପରିକଳ୍ପିତ ମଞ୍ଜୁରି ଜଣେ ଏପରି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହ ସଂଶ୍ଲିଷ୍ଟ, ଯିଏ "ତାଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ସମୟରେ ବା କରିବା ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଅପରାଧରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି", ଯେତେବେଳେ କି ପି. ସି. ଅଧିନିୟମରେ ବିଚାର କରାଯାଉଥିବା ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସେ'ଗୁଡ଼ିକ ଯାହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଏପରିକି ତାଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସଂସଦ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ସଂହିତାର ଧାରା **197** ରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସତ୍ତ୍ୱେ ପୂର୍ବ ପି. ସି. ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଶବ୍ଦାବଳୀକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ କରି ନୂତନ ପି. ସି. ଅଧିନିୟମ, **1988** ରେ ସାରବାନ୍ ରୂପେ ତାହାକୁ ଆମଦାନୀ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆର୍. ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣ ପିଲ୍ଲାଇ ବନାମ *କେରଳ ରାଜ୍ୟ,* **[1996] 1** ଏସ ସି ସି **478,** ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏସ୍. ଏ. ଭେଙ୍କଟରମଣ ବନାମ *ରାଜ୍ୟ,* **[1958]** ଏସ୍ ସି ଆର୍ **1040;** *ସି. ଆର୍. ବଂଶୀ* ବନାମ *ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ,* **[1971]3** ଏସ୍ ସି ଆର୍ **236**; *ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ* ବନାମ *ମନମାଲ୍ ଭୁଟୋରିଆ,* **[1977]3** ଏସ୍ ସି ଆର୍ **758** ଏବଂ *କେ. ବୀରାସ୍ୱାମୀ* ବନାମ *ଭାରତ ସଂଘ,* **[1991]3** ଏସ୍ ସି ସି **655,** ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଅପରାଧିକ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 770 / 1998 ।

ସିଆରଏଲ ଏମ. ସଂଖ୍ୟା 2044/1993 ରେ ପାରିତ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 19.9.94 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଭିନୁ ଭଗତ ।

ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଜୟନ୍ତ ଦାସ ଏବଂ ରାଜ କୁମାର ମେହେଟ୍ଟା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ,

ଥୋମାସ୍ । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି । ମଞ୍ଜୁରି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ଆଇପିଏସ୍ ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ ଯିଏ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପୋଲିସ ସେବାରେ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । କେତେକ ଗୁପ୍ତ ସୂଚନା ଆଧାରରେ 12-5-1990 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବାସଭବନ ଉପରେ ଚଢ଼ାଉ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଠାରୁ ବିପୁଳ ପରିମାଣର ନଗଦ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଅଳଙ୍କାର ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1988 (ସଂକ୍ଷେପରେ "ଅଧିନିୟମ") ର ଧାରା 13(2) ଅଧୀନରେ ଏକ ମାମଲା ରୁଜୁ କରାଯାଇଥିଲା । 31-12-1990 ରେ ଆବେଦନକାରୀ ସେବାରୁ ଅବସର ନେଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ମାମଲାର ତଦନ୍ତ ଜାରି ରହିଥିଲା । 30-09-1992 ରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13(2) ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 13(1)(e) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗ ଏକ ଆରୋପ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିଲା ।

ଏହାପରେ ଏହି ମାମଲା ଭୁବନେଶ୍ୱରର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାରପତିଙ୍କ ଅଦାଲତକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତ ଅଧିନିୟମ 1990 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ମକଦ୍ଦମା ବିରୋଧରେ ଏକ ବହୁମୁଖୀ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ସେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତର ଗଠନକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ସେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଆଉ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ନ ଥିବାରୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଚାରଣ ପାଇଁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତର ଗଠନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ଆପତ୍ତି ସଫଳ ହୋଇନଥିଲା ଯଦିଓ ଏସ୍.ଏଲ୍.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 13776/93 ରେ ସେହି ବିବାଦକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତି ଉପରେ ଅଟଳ ରହିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ସେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 482 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସଂହିତା') ଅଧୀନରେ ମକଦ୍ଦମାକୁ ସେହି କାରଣରେ ଖାରଜ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶାନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଜଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିନଥିଲା ଏବଂ ଆଉ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ନଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ଅଧିନିୟମରେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ସେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ପ୍ରତି ଆମ୍ଭର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରି ପ୍ରଦାନ କରିବାର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଧାରାର ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶବ୍ଦପୁଞ୍ଜ "ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଜଣେ........ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଅଟନ୍ତି ବା ଥିଲେ" ଆଧାରରେ ଏହି ଧାରାଟି ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ହେଉଛି । ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ କହିବାନୁସାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର କୌଣସି

ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯେହେତୁ ଏଭଳି ଶବ୍ଦାବଳୀର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନାହିଁ, ଯଥାର୍ଥରୂପେ ନିର୍ଭୁଲତାର ସହ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଅପରାଧ କରିବା ସମୟରେ ଯିଏ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଆଉ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ନଥିବେ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କି ଜାରି ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2(c) ରେ "ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ" କୁ ପରିଭାଷିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସାମିଲ ନୁହନ୍ତି ଯିଏ କି ଆଉ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ନାହାନ୍ତି । ଓକିଲଙ୍କ ମତାନୁସାରେ, ଅଧିନିୟମର ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ, ଯେଉଁଥିରେ ଅପରାଧ ତଥା ଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ସନ୍ନିବେଶିତ, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସୂଚିତ କରୁନାହିଁ ଯିଏ ଜଣେ ବେସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହୋଇସାରିଥିଲେ ।

ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ, ଧାରା 8,9,12 ଏବଂ 15 ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ସହିତ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଯେଉଁମାନେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଯଦିଓ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସହିତ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ସମସ୍ତ ଅପରାଧ ଜଡ଼ିତ । ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର ଅବଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 7 ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ବିଷୟରେ ବିଚାର କରେ ଯିଏ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାର ପ୍ରତ୍ୟାଶା ରଖିଥାଏ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ଇଙ୍ଗିତ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବସର ନେବା ସମୟରେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଦଣ୍ଡନୀୟ ଦାୟ ଉଭାନ ହୋଇଯିବ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରିବା ସକାଶେ ଅପରାଧ ଘଟାଇଥିବା ସମୟରେ ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ରୂପେ ରହିଥିବା ଜରୁରୀ । ସେ ତାଙ୍କ ପଦ ଛାଡିବା ପରେ ଏପରି କୌଣସି ଅପରାଧ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଯଦି ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଏକ ଅଯୌକ୍ତିକ ସ୍ଥିତି ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇନେବ ଯେ କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ଅବସର ନେବାର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପଦ ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନସ୍ଥ ଅପରାଧ ଘଟାଇବେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଏଡ଼ାଇ ଦେଇପାରିବେ କିମ୍ବା ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧିନସ୍ଥ ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମାଭୁକ୍ତ ହେବେ, ସେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାରଣକୁ ଲମ୍ବା ଟାଣି ନେଇ ଖସି ପଳାଇ ଯାଇପାରିବେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19(1) ପ୍ରତି ଆମ୍ଭର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି:

> "19. ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ପାଇଁ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରି ଆବଶ୍ୟକ । - (1) କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାରା 7,10,11,13 ଏବଂ 15 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞାନ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରି ବ୍ୟତିରେକ ନେଇପାରିବେ ନାହିଁ, ଯାହା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୃତ ବୋଲି ଆରୋପଣ କରାଯାଇଛି,-
>
> (କ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ କି ସଂଘର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରି ବିନା ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ହଟାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ;

(ଖ) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିୟୋଜିତ ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେହି ସରକାରଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରି ବିନା ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କୁ ଚାକିରୀରୁ ହଟାଯାଇ ପାରୁନଥିବା,

(ଗ) ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କର ।"

ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ମାମଲାଟି ଉପ-ଧାରା (a) କିମ୍ବା ଉପ-ଧାରା (b) ଅଧୀନରେ ନ ଆସେ ତେବେ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉପ-ଧାରା (c) ଅଧୀନରେ ଆସିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନସ୍ଥ କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାରୁ ବିରତ ହୋଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ପଦରୁ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏବଂ ସୁତରାଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19(1)ର ବିଷୟ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିନିୟମନ 6(1) ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947 (ପୁରୁଣା ଅଧିନିୟମ) ସହିତ ସମାନ ରହିଛି । *ଏସ୍. ଏ. ଭେଙ୍କଟରମଣ ବନାମ ରାଜ୍ୟ* (1958) ଏସ୍ ସି ଆର୍ 1040 ମାମଲାରେ ପୁରୁଣା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 କୁ ନେଇ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ତିନି ଜଣିଆ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ଯେତେବେଳେ ସମପ୍ରକାର ଯୁକ୍ତି ଉଠିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେହି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତିହତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଏହିପରି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା:

> "ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6(1) ରେ ଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଧାରା 6(1) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକରେ ଦୂରଦୂରାନ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି କିଛି ସୂଚିତ ନାହିଁ କି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ କି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାରୁ ବିରତ ହୋଇଥିଲେ ତାଙ୍କ ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସଂଜ୍ଞାନ ନେବାକୁ କୁହାଯିବା ସମୟରେ ଯଦିଓ ଅପରାଧ ଘଟିବା ସମୟରେ ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକର ସଂଜ୍ଞାନ ନେବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରି ନେବାର ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଧାରା 6(1) ର ଖଣ୍ଡ (a) ଏବଂ (b) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଖଣ୍ଡ(c) ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରେ । ଏହି ଖଣ୍ଡରେ 'ନିଯୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି' ଶବ୍ଦାବଳୀ ଅନୁପସ୍ଥିତ, ଯାହା, ତେଣୁକରି, ଜଣେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ଯିଏ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାରୁ ବିରତ ହୋଇଥିଲେ ଯଦିଓ ଅପରାଧ କରିବା ସମୟରେ ସେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକାରେ ସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ଖଣ୍ଡ (c) କୁ ଏହିପରି ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉପଧାରାର ପ୍ରଥମ ପାରା ଦୃଷ୍ଟିରେ 'ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ' ଏବଂ 'ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ' ପଦାବଳୀ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଜରୁରୀ । ଖଣ୍ଡ (a) ଏବଂ (b), ତେଣୁ, ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ଯିଏ କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟର କାରବାର ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏବଂ ବିନା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରି ଦ୍ୱାରା ବା ସହିତ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ହଟାଇବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଏବଂ ଖଣ୍ଡ (c) ଏପରି ଏକ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମାମଲାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯାହାଙ୍କୁ ଏକ ଦକ୍ଷ ପ୍ରାଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ହଟାଇ ପାରିବେ । ଖଣ୍ଡ(c) ରେ 'ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଦରୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ଦକ୍ଷ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ' ଶବ୍ଦାବଳୀ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ ।"

ସି. ଆର୍. ବଂଶୀ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ, [1971] 3 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 236 ମାମଲାରେ ଅନ୍ୟ ତିନିଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ମଧ୍ୟ ସମପ୍ରକାର ମତପୋଷଣ କରିଥିଲେ । ଏହା *ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ମନମାଲ୍ ଭୁଟୋରିଆ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି,* [1977] 3 ଏସ୍ ସି ଆର୍ 758 ରେ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା । *କେ. ବୀରାସ୍ୱାମୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1991] 3 ଏସ.ସି.ସି. 655 ମାମଲାରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଏହି ମତକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିଲେ ଯେ ଅବସର ପରେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ଚଳାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରିର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ତେବେ ଯାହା ହେଉ, ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ 1988ର ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, କାରଣ ସଂସଦ ଏହି ସମୟରେ ସଂହିତାର ଧାରା 197ର ଶବ୍ଦବିନ୍ୟାସରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଛି । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ସମୟରେ ବା ନିର୍ବାହ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ ଏକ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର ଉପରେ ଏକ ପ୍ରତିରୋଧ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା 1898 (ପୁରୁଣା ସଂହିତା) ର ଧାରା 197 ଅଧୀନରେ ସରକାରଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରିକୁ ଏହିପରି ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାର ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରେ ରଖାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ କରାଯାଉଥିଲା ସେତେବେଳେ ଏପରି ମଞ୍ଜୁରିର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । ତେବେ ଯାହା ହେଉ, ବର୍ତ୍ତମାନର ସଂହିତା (ଧାରା 197)ର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ "ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଅଟନ୍ତି କିମ୍ବା ଥିଲେ" ଶବ୍ଦାବଳୀକୁ ପୂର୍ବତନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରି ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜୁରିର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଉଛି ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତିମାନ ଏ'ପରି ଏକ ସମୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଚାକିରିରୁ ଅବସର ନେଇଥିବା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା କରିବାର ମଞ୍ଜୁରିକୁ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ରେ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ତାଙ୍କ ମତରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ସମ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଆଦୌ ସହାୟକ ନୁହଁନ୍ତି ।

ଆର୍. ବାଳକ୍ରିଷ୍ଣ ପିଲ୍ଲାଇ ବନାମ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, [1996] 1 ଏସ୍ ସି ସି 478 ମାମଲାରେ, ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଅହମ୍ମଦି ଆଇନ ଆୟୋଗଙ୍କ ରିପୋର୍ଟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ସଂହିତାର ଧାରା 197 ରେ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛି । ଏହାର ରିପୋର୍ଟର ପାରା 15.123 ରେ ଆଇନ ଆୟୋଗଙ୍କ ଅବଲୋକନ ଏହିପରି ପଠନୀୟ:

> "ଏହା ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ଧାରା ଅଧୀନରେ ସୁରକ୍ଷା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଅବସର ଗ୍ରହଣ ପୂର୍ବରୁ ଯେତିକି ଆବଶ୍ୟକ, ଅବସର ଗ୍ରହଣ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେତିକି ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଧାରା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ବିଭ୍ରାନ୍ତିକର ହେବ ଯଦି ଅଭିଯୋଗ କରୁଥିବା ଜନୈକ ଘରୋଇ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଧାରାଟି ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଥାଏ, ତେବେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଜଣକ ତାଙ୍କ ସରକାରୀ ପଦରୁ ବିରତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିବେ । ଧାରା 197 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୁରକ୍ଷାର ଚରମ ଯଥାର୍ଥତା ହେଉଛି ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ଯାହାର ଦେଖିବା ଜରୁରୀ ଯେ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକ ଅନାବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ବିରକ୍ତିକର ମକଦ୍ଦମା ଆଡ଼କୁ ନେଇଯାଉନାହିଁ । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଉପଯୁକ୍ତତାର ପ୍ରଶ୍ନ ସ୍ଥିର କରିବା ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦେବା ଉଚିତ ।"

ଉପରୋକ୍ତ ରିପୋର୍ଟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ ଧର୍ମାବତାରମାନେ ଅବଲୋକନ କରିଛନ୍ତି: ‘‘ଏହି ଅବଲୋକନ ଅନୁସରଣରେ ଏହା ଥିଲା ଯେ ଏପରି ମାମଲାଗୁଡିକରେ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁଥିରେ ଜଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଚଳାଇବାକୁ ମଞ୍ଜୁରି ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ କରିବାକୁ 'ଥିଲେ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିକୁ 'ଅଛନ୍ତି' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ପରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହା ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ 1973 ମସିହାରେ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ରେ ଏଭଳି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଣାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ମଞ୍ଜୁରି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19ର ଶବ୍ଦାବଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ କରିବାକୁ ସଂସଦ ଯଥେଷ୍ଟ ସତର୍କ ଥିଲା । ଏହାର କାରଣ ସ୍ପଷ୍ଟ । ସଂହିତାର ଧାରା 197 ରେ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇଥିବା ମଞ୍ଜୁରି ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଯିଏ "ତାଙ୍କ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ନିର୍ବାହ ସମୟରେ କିମ୍ବା ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଏକ ଅପରାଧରେ ଦୋଷାରୋପିତ", ଯେତେବେଳେ କି ପି. ସି. ଅଧିନିୟମରେ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇଥିବା ଅପରାଧଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ଯାହାକୁ ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଏପରିକି ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ସଂସଦ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହି ପାର୍ଥକ୍ୟ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ସଂହିତାର ଧାରା 197 ରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ନୂତନ ପି. ସି. ଅଧିନିୟମ, 1988 ରେ ପୂର୍ବ ପି. ସି. ଅଧିନିୟମର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଶବ୍ଦାବଳୀକୁ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରଖି ସାରବାନ୍ ଭାବରେ ଆମଦାନୀ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାର ଫଳାଫଳ ଏହିପରି: ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ, ଯିଏ କି ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିବା ସମୟରେ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19 ଅଧୀନରେ ମନସ୍ଥ ମଞ୍ଜୁରି ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ, ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞାନ ନେବା ସମୟରେ ସେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିଥା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ ସେତେବେଳକୁ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ହେବାରୁ ବିରତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏପରି କୌଣସି ମଞ୍ଜୁରି ବିନା ଅପରାଧର ସଂଜ୍ଞାନ ନେଇପାରିବେ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଯିଏ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଥିବାବେଳେ ଏହି ଅପରାଧ କରିଥିଲେ, ସେ ବିଚାରଣ ସମୟରେ କିମ୍ବା ମକଦ୍ଦମାଟି ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିଥା'ନ୍ତୁ କି ନ ରଖିଥା'ନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।

ତେଣୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ଆପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ପ୍ରତିହତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଆମ୍ଭେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରୁଛୁ ।

ଭି.ଏସ.ଏସ. ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ